

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc. — Manuscrisurile nu se
retrimit.
INȘERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dukas, Heinrich
Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppel-
Nachfolger; Anton Oppel, J.
Dannöber, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein, Bernat; în
București: Agence Havas, Suc-
cursale de Roumanie; în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Prețul inserțiunilor: o serie
garmond pe o colonă 6 or. și
80 or. timbru pentru o publi-
cație. Publicări mai dese după
tarif și învoială.
Reclame pe pagină a 3-a o
serie 10 or. sau 90 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVIII.

„Gazeta” iese în 22-care zi.
Abonamente pentru Anstro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colecteri.
Abonamentul pentru Brașov
a administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 93 etajul I:
I. pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 or. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 9.

Brașov, Vineri, 13 (25) Ianuarie

1895.

Pactul consumat.

Brașov, 12 Ianuarie v. 1895

Ceea ce era de prevădută s'a întâmplat. Deputații sași din dietă sunt ați tocmai așa mamelucii ministrului-președinte Banffy, cum au fost mamelucii lui Szapary și ai lui Wekerle.

Acești deputați nici n'au adăsuș nici n'au schimbat în politica săsescă, ce s'a inaugurată înainte cu patru ani. Ei se hrănesc totuși din zama, ce le-a fiert-o „Sachsentag”-ul dela 1890 în cunoscutul program al partidei populare săsesci, pe baza căruia au fost aleși.

Ne aducem bine aminte, că la 1890, când s'a întrunită faimosa conferență, care a schimbat programul național al Sașilor, a fost vorba din capul locului ca Sașii să înceteze de a mai face opozițiune guvernului, să renunțe la lupta opozițională-națională, ce-o purtasera până atunci. În urma acésta au trebuit să-și facă un program, cu care să potă intra în tabăra guvernului unguresc.

Așa s'a croiut „programul popular săsesc” dela 1890, mai mult pentru ca să facă cu puțință înjgăbarea Sașilor în partida guvernului, decâtu ca să servescă ca mijloc pentru asigurarea intereselor lor de existență națională.

Cetitorii noștri cunosc cuprinsul acestui program din numărul de alaltăeri al fôiei noastre. În ședința camerei ungare de Marți l'a analizat însuși ministru-președinte Banffy și a găsit cu dreptu cuvânt, că „nu vede în acest program nimic, ce n'ar pute avea loc în programul partidei guvernului”.

Sașii — și Banffy — se pun în programul lor pe baza pactului dela 1867, recunosc idea de stat maghiar, doresc numai ca direcțiunea unitară maghiară să nu cupleşcă totală autonomia în comune, orașe, comitate, ceea ce e și dorința noastră; mai departe ceru nu-

mai să nu fiă știrbite drepturile garantate în lege pentru biserici și școle, în fine recunosc limba maghiară a statului și așteptă numai dela deputații lor să ia în apărare drepturile privitoare la folosirea limbii, asigurate în legea de naționalitate. Programul săsesc stă c'unu cuvânt pe baza noastră principiară. De ce se nu'mi fiă dera binevenitu sprijinul deputaților sași?

Ceea ce nu-i place d-lui Banffy în acel program este numai, că Sașii se constituie prin el în partid național și că prevădu într-insul o anumită organizațiune a lor, cum se alégă, cum se n'trunescă etc. Der aceste sunt lucruri bagatele, pe lângă cestiunile principiare și, după ce el, Banffy, nu pôte admite gruparea de partide după naționalități, se va informa și „va lua măsurile necesare”.

Acésta pentru viitor.

Cătu pentru presentu, ministru-președinte Banffy n'a pregetat, după cum a constatat deputatul sașu Zay, a recunosc „corectitatea tuturor dispozițiilor principiare și esențiale ale programului popular săsesc”.

Er în ce privește trecutulu, ne spune altu deputat sașu, Meltz, că Sașii potă da cu buretele peste activitatea de odinioră a fișpanului Banffy, căci când acesta își sêvêrșia isprăvile ca „pașă dela Bistrița”, Sașii erau încă în opoziți și erau priviți ca dușmani ai statului. De atunci însă s'au schimbat multe, s'a croiut programul săsesc dela 1890 și deputații sași au intrat în ceta mamelucilor guvernului. De era așa și pe vremile fișpanului Banffy, purtarea acestuia ar fi fost alta..

Așadêră de ce mai acasă opozițiunea maghiară pe deputații sași, că și-au vândut voturile lui Banffy, ca să potă figura ca „grup de interese” în partida lui, când ei nu facu decâtu ceea ce le prescrie „lealul

program săsesc dela 1890”, pe baza căruia au fost aleși?

De altă parte, ce voru „elementele turbulente”, din sinul Sașilor — cum le numesc acum „P. Lloyd” — cari nu se potă împăca nici decum cu idea de a se face codă la toporiștea unui Banffy, când deputații sași din dietă, contra căroră agitêză, declară că stau pe baza programului săsesc dela 1890 și că programul lui Banffy, care pârtesce executarea legii de naționalitate, între marginele statului național unitar maghiar, le este garanți de ajuns, ca să rămân în partida guvernului?

Nu scim ce efect voru face tôte declarațiunile aceste din dietă asupra poporului săsesc din Ardelu, der din tôte, ce le-au spus deputații sași și Banffy în cameră, vedem una cu siguranță, că ađi pentru acei naționaliști sași, cari stăruie, ca să se garanteze existența națiunei săsesci din Ardealu, nu mai pôte fi vorba de rămânerea ori nerămânerea deputaților sași în partida guvernului, ci de aceea, că ore „programul săsesc dela 1890” mai pôte fi susținut ori nu de naționaliștii sași?

Ca să se potă schimba trista situațiune politică a Sașilor ardeleni, ei trebuie să caute a se emancipa înainte de tôte de programul fatalu dela 1890, căruia au sê-i mulțumescă, că pactul său, mai bine dîsu, capitulațiunea lor de atunci, a ajuns acuma a fi consumată sub egida lui Banffy.

Ministerul Banffy și naționalitățile

Diarul „Politik” din Praga publică în numărul său dela 22 l. c. unu articol de fondu intitulat „Noulu ministeriu ungaru”, în care vorbindu mai întâi despre programul lui Banffy și despre grupările din parlamentul maghiar, continuă astfel:

Majoritatea partidei liberale este deci de 15 voturi. În acésta partidă se află în-ș și

deputații săsesci și sêrbi, în totalu 25 la număr, așa încâtu noulu guvern în realitate atêrnă dela ținuta aceloră. Se credea, că numiții deputați nici cu unu preț nu voru sprijini unu cabinetu alu căruia șefu își câștigase unu tristu renume prin nemai pomenita brutalizare a Sașilor. Diarele săsesci chiar declară, că nici unu Sasu onorificu nu pôte pacta cu Banffy, — însă se întâmplă altmintealea. Resoluțiunile luate de mai multe cercuri electorale săsesci, sunt tórtz diferite, și Sașii deja au început a pacta. Din Budapesta deja se lăfșesc știri, că deputații săsesci nu voru eși din partidul liberalu.

Devisa baronului Banffy, ca fișpanu, era: „Nici o concesione naționalităților”, și el a și lucrat conformu acesteia. Acum totuși s'a hotărît să facă o „concesione”(?) predându portofoliulu de interne unei alte persoane, pentru de-a nu brusca pe deputații naționalităților nemaghiare. Inș acésta e forțe, forțe puțin. Asemenea și declarațiunile lui făcute în vorbirea-programu nu sunt de locu multămitore. Singuru numai indicarea legii de naționalitate din 1868 nu ajunge absolutu nimic. Acésta lege esistă mai de multă, ca de unu sfertu de secolu, și totuși n'a împiedecat pe nici unu ministeriu maghiar, ca să nu asuprêscă naționalitățile nemaghiare în modul cel mai brutalu. De-altecum „marele” Wekerle declarase numai de curêndu acésta lege, ca nerealisaveră, și baronulu Banffy voește să pășescă precisu în urmele lui Wekerle.

Ținuta membrilor nemaghiari din partidă liberală este de neînțeles, și încrederea ce o manifestă ei față cu noulu guvern de sigură va fi înșelată în modul cel mai rușinătoru. Inș și noulu ministeriu se înșelă, decă crede, că cu capitularea acestor deputați se va șterge de pe fața pământului cestiunea naționalităților.

Cei mai mari bărbați de stat ai Maghiarilor de repețite-ori au accentuat, că dela deslegarea norocoasă a aceste cestiuni depinde totu viitorul statului ungaru. Astfelu Eötvös întona, că nu esistă nici o țêră, asupra poziției căreia cestiunea naționalităților să desvólte o influință atât de hotărîtore și generală, ca Ungaria; êr nobilulu Szécheny le striga cona-

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

(Reproducerea oprită.)

Din anii 1848—49.

Memorii, de Vasilie Moldovanu.

(4) (Urmare).

II. Pregătiri de pornire.

Deja la sosirea mea acasă mi-s'a fost împărțit, că trăsura noastră este în stare derangiată, și fără reparatură nu s'ar pută folosi într'o călătoriă mai lungă. Am reparat dera trăsura la unu rotaru din Recea. Acesta însă pe lângă tôte ursoarele, n'a fost în stare a găti trăsura până Sâmbătă înainte de Dumineca Tomei, în care și deciserăm a porni, ca înop-tându în Craiafaleu, de acolo să putem ajunge în Blășiu la 10, pe timpul când s'ar deschide adunarea.

Din acésta situațiune desperată ne-a scos momentan unu locuitoru cu numele Mireșteanu Ionu, care ni-a oferit carul

său de cai, cu care purta economia. Ômenii au trasu numai decâtu carulu în curtea preoțescă, l'au luat la esaminare strictă, și afară de scăderea, că e prea mare, am pută călători cu el, de nu cumva s'ar rupe ruda, care era de bradu.

Putea să fiă cam pe la 10 ore dimineața, când am înhamat cai și ne-am suitu în caru; însă abia am eșitu pe pörtă și ruda de bradu s'a ruptu, și noi am rămasu pe jos. Nu aveam ce face alta, decâtu să pornim călări, casu, în care ne mai trebuia unu om și unu calu, ca să fiă cineva, care să aducă îndêrêtu caii, căci eu aveam să rămân la continuarea studiilor în Blășiu, êr Orosu era determinat a călători în alte părți locuite de Români, ca să nu fiă silitu ași petrece timpul singuru în Vidraseu până la re-ntôrcerea mea din Blășiu.

Pe când se făceau pregătiri de-a porni călări, și Orosu: „Eu am altă idee. Cumnatulu meu, popa din Șieușia, are caruțu nou, și totu trebuie să-și trimită copilulu la Blășiu; mă duc la el cu acești cai

înhamăți gata, și ori va vré, ori nu va vré, îi iau caruțu”. Așa a și făcutu, der pe când s'a reîntorsu cu caruțu, era aproape sêră. Astfelu am fostu siliți a amâna călătoriă până în ziua următoare, însă așa, ca să ni-se facă dîna pe Terna mică, barami la Craiafaleu.

Am pornit dera Sâmbătă noptea spre Duminecă, la 2 ore după miezul noptii, sperând, că pe la 10 ore vom fi în Blășiu. Der sôrtea a hotărît altfelu.

Dela Chirileu am călătorit pe drumulu țêrii numai până la Ogra, unde pe lângă cimenterul reformatilor ducea o cale peste ritulu Cucerdei. Diua ar fi vêdutu omulu urmele altor călători, noptea însă înaintam pe nimerite, simțiam, că trecem prin bălți mai mari și mai mici, der înaintam totuși. Odată însă numai ce ne pomenim, că caii s'au înglodat, caruțu se cufunda vêdêndu cu ochii, nu mai puteam înainta nici unu pasu. Vizitiulu se desculță, se cobori să dea ajutoru, der nu mergea nici decum. În urmă ne desculțam cu toții, ne dăm jos în apă, stu-

dentulu Precupu mâna caii, noi ceilalți trei înși împingeam la caru, și așa după ostenelă îndelungată ni-a succésu a eși din glodu.

Restulu călei până la Cucerdea l'am făcutu pe jos, căutându înaintea carului urmele, cari indicau pe unde este drumulu. De locurile primejdioase am fostu scăpatu, der și timpul înaintase, căci sôrele rêsărea, și astfelu pe timpul, când calculam să ajungem în Blășiu, abia am ajuns în Craiafaleu.

Aici ni-s'a comunicat, că sunt duși la adunare până în 30 de ômeni, și întristarea ne-a cuprinsu, că n'am pututu ajunge pe valea Têrnavei, ca să mergem cu glôtele deodată.

În sfîrșitu am ajuns în Blășiu. Ce minune! Nici unu sufletu de om nu se vedea pe ulișele Blășiuului. La coliba Greilor, care se afla în capulu ulișei celei mari, am săritu din caru, l'am lăsat în grija studentului Precupu, și noi surprinși de împrejurarea estraordinară, fără a grăi

ționalilor săi: „Nu vă lăsați seduși de esagerări și nu cereți dela alții nfor un lueru, pentru care, decât s'ar cere dela voi, ar trebui să se indigneze adencu simtământul vostru național și onrea voastră!”

Aceste cuvinte și dojene însă, durere, au fost și înzadar. Maghiarii credeau, că vor pute deslega cestiunea naționalităților ou volnicii, și înainte cu câți-va ani ministrul *Trefort* declară înaintea alegătorilor săi ca o „*invingere*”, că reprezentanții naționalităților au fost scoși din parlamentul din Budapesta.

Ar fi o nebuniă a aștepta dela un *Bánffy* și dela sateliții lui o, deslegare și numai într-o cât-va mulțămire a cestiunei naționalităților. Suntem curioși cu ce lămuriri își vor motiva deputații naționalităților remanerea lor în partida guvernamentală. Ce e drept, *Bánffy*, în ce privește conceptul cestiunei naționalităților, nu se deosebesce într-o mică de antecesorii săi, și decât nu deputat a stat în suita acestora, nu este nici un motiv, de ce acum se părăsesc pe persecutorul Sașilor.

Dieta ungară.

— *Trecutul lui Bánffy. Pactul cu Sașii.* —

Ședința dela 22 Ianuarie n. a dietei a fost foarte interesantă din mai multe puncte de vedere.

Horváth Gyula a făcut biografia lui *Bánffy*, punându-l într-o tristă lumină. În direcția ministrului președinte, și în ore-care măsură această neîncredere s'a și pus în primul moment; neîncredere această dată din atitudinea politică a d-lui ministru-președinte de pe timpul țării sale. Una dintre trăsăturile caracteristice ale d-lui ministru-președinte a fost — și n'o poate nega nici densusul, — că în toate lucrările sale s'a exprimat un fel de forță brutală un fel de neîndurare determinată. Activitatea această a d-lui ministru-președinte n'a fost abstractă și nu s'a exprimat numai față de o rasă, sau față de o confesiune. D-lui ministru-președinte s'a nisuit a-și validă neîndurarea și forța brutală față de tot individul fără deosebire de naționalitate și confesiune. Unica trăsătură democratică, ce se exprimă în țara d-lui ministru președinte este, că față de fiă-cine și-a aplicat puterea brutală.

Mai departe în comitatele conduse de d-lui ministru președinte, ca țară, consolidarea ideii de stat maghiar, durere, nu arată nici o garanție. Un singur lucru a progresat sub el: ura de rasă, care bătuse în *Solnoc-Dobea* și în ținutul *Năsudului* mai mult, ca ori și unde.

Horváth se ocupă apoi de pactul cu Sașii, imputându-i lui *Bánffy*, că pentru a avea majoritate, s'a dejosit a pași la pact cu minoritatea disparentă a naționalităților, cu Sașii. Și această o face tocmai acum, când cestiunea naționalităților pășese

în forma cea mai acută, când, cum a spus *Șerban*, nu se mai poate rezolva orisă de cabinet sau crisa politică maghiară, fără de a nu se da rol deosebit de important naționalităților. Până acum acesta a fost necunoscută în politica maghiară, der acum așa se vede, că și acestor factori s'a dat rol deosebit în politica maghiară. De alt-fel deputatul *Șerban* a spus într-o formă mai netedă lucruri vătămătoare pentru suveranitatea maghiară, lucruri, cari le-au spus în formă mai dură aceia, cari au fost osândiți de tribunalele de presă maghiare. În esență declarațiile aceste sunt identice. Modul prin care d-lui ministru președinte ține se-și asigureze majoritatea, întărește pe *Șerban* în credința, că guvernul maghiar mai curând, sau mai târziu, ba chiar și acum, se simte ajuns în situația critică, de-ași întări poziția de alt-fel slab, prin pacturi cu naționalitățile.

După *Horváth*, vorbi contele *Teodor Batthyány*, care declară, că nu e mulțămît cu programul guvernului. Vorbi de Sași în legătură cu cestiunea homogenității partidei guvernului.

Adolf Zay, deputat saș, luând cuvântul mulțămese lui *Batthyány* pentru recunoștința cu care a vorbit față de Sași, când a spus, că Sașii au făcut fuziune cu partida guvernului. Prin această Sașii sunt recunoscuți, ca mare forță. Sașii rămân în partida guvernului, fiindcă între partida populară sășescă și între partida liberală, există un fel de homogenitate.

Continuând *Zay* amintese, că se dice, despre Sași, că prin atitudinea lor e periclitat statul. Der Sașii au fost în *Ardelu* un element susținător de stat, și direcția această și-o validă și acum în interesul existenței statului maghiar. Programul sășesc consideră ca sfântă unitatea țării *Coronei* ungare și legătura de drept publică. Sașii respectă ideea de stat, der trăese în ei dorința, ca să nu li se știrbesc autonomia.

Răspunzându-i lui *Horváth*, care a combătut ideea, ca în partida liberală să mai fiă și altă partidă, *Zay* declară, că Sașii nu sunt partidă deosebită în partida liberală, ci ei s'au alăturat simplamente la partida guvernului, pentru că în această vedă cele mai multe garanții pentru asigurarea bazei dela 67. Sașii n'au avut și n'au nici o cauză de a pacta, ci ei s'au alăturat simplu și de bună voie la partida guvernului.

Horváth *Nándor* vorbind de Sași dice, că e semn de slăbiciune a guvernului, când elu pactează cu o fracțiune de Sași, căci acesta nu înseamnă alta, decât ruperea în fracțiuni a unității Ungariei. Etă, că am ajuns aș, ca politica guvernului maghiar să atârne de episcopul sășesc *Müller*.

Br. Desideriu Bánffy dice, că n'a fost lipsă, ca să încheie pactul, că se între la înțelegere cu Sașii. „Eu neg în modul cel mai hotărît pactul”.... Am primit pe

domni deputați sași, ca pe indivizi, er nu ca grup”.

Spune apoi mai departe, că în programul Sașilor se cuprinde pe deplin direcția națională și caracterul maghiar. Scopul guvernului este, ca să se aplice legea de naționalitate din 1868 și să se recunoască drepturile garantate în acea lege, într-o cât-va n'a fost modificată prin legi ulterioare și într-o cât-va nu atinge garantarea unității statului maghiar. Der repetă, că eu nu recunosc îndreptățirea alcătuirii după naționalitate.

Programul Sașilor dice, — continuă *Bánffy* — că drepturile bisericesti și școlare garantate de lege nu pot suferi vătămăre, că Sașii recunosc limba statului, însă deputații sași sunt chiamați a apăra dreptul folosirii limbei sășescă garantată în legea de naționalitate. Eu cred, că ceea ce cuprinde acel program, nu poate forma obiect de acuză...

SCRIRILE ȚILEI.

12 (24) Ianuarie.

În *Bruxella* a produs mare senzația știrea, confirmată și de ficia oficială „*Handelsblatt*”, că regele *Belgiei*, în casă când proiectul pentru *Congo* s'ar respinge, va abdice la tron în favorul contelui de *Flandria*. Se dice, că regele are de gând a se domicilia stabil în *Anglia*.

— Iernă cu primăveră. De mult nu s'a pomenit o iernă atât de capricioasă ca anul acesta. Un călător, reîntorcându-se astăzi dela *Abrud*, ne spune, că pe-acolo a fost până acum o iernă strașnică, zăpada e de o mărime extraordinară; de vre-o patru zile însă plouă mereu și zăpada a început a se topi. *Abrud* satul este inundat. La noi însă, în părțile *Brașovului*, timpul continuă de a fi cât se poate de primăveratic. Abia mai simțim trebuința de-a face foc în odăi, er pe strade ne-am pute preamba în haine de primăveră. În *România* timpul este tot cam asemenea, afară de *Predeal* și împrejurime, unde mai sunt ore-carl semne de iernă, der nici pe departe nu ca în alți ani. În regiunile mai înalte ale munților însă zăpada este mare; la piscurile „*Vârful cu dor*”, la „*Om*” etc. zăpada poate să fiă, după cum ne spune un silvanist român, de 2—3 metri de grosă.

— Procesul domnișorelor române la *Roma*. „*P. Napló*” publică o corespondență dată din *Roma*, în care se spune între altele, că suplimentul de *Duminecă* al *diarului italian* „*Tribuna*” din *Roma*, intitulat „*Suplemente della Tribuna*”, aduce o ilustrație a procesului domnișorelor române din *Sibiu*. Ilustrația e lucrată în color și reprezintă sala judecătorei, presidentul cu clopoțelul în mână și un gendarm, care stă la pază cu pușca în mână, er pe banca acuzatorilor patru spre-dece fete române îmbrăcate în costum

național țărănesc, avându fiă-care l pept câte-o cocardă cu tricolorul românesc. Ilustrația e făcută după închipuire.

— Cismarii secul aflători în *România* au cerut de repețe-ori dela camera comercială din *Tergu-Mureșului*, ca să mijlocască a se procura dela ei încălțăminte militarilor, și, prin această, a-le face posibilă reîntoarea în patriă. Camera în ședința sa dela 21 Ianuarie a și hotărît, ca de-o parte printr-o adresă specială să ceară sprijinul ministrului ung. de comerț în direcția această, er de altă parte să trimită în *România* un om de încredere, care în numele camerei să studieze situația micilor industriași seculi staționați acolo.

— Colecta pentru îmbrăcarea școlărilor săraci, ce s'a făcut din inițiativa comitetului *Reuniunii* femeilor române din *Brașov* și despre care am publicat o dare de semă în numărul dela 3 (15) Ianuarie al „*Gazetei*”, a dat frumosul rezultat de 274 fl. 55 cr., er nu 245 fl. 55 cr., după cum din erore s'a notat în acea dare de semă.

— Cununiă și logodnă. *D-ra Maria A. Zănescu* se va cununa *Dumineca* viitoare, la orele 10^{1/2} a. m., în biserica *St. Nicolae* din *Scheiu*, cu d-lui *Gregor Simay*. — D-lui inginer *Emilian Popovici* din *Galați* (*România*) fiul d-lui *Bucur Popovici* dela *Hațeg*, s'a logodit cu *d-ra Alexandrina Bolonașu* din *București*. — Sincerile noastre felicitări.

Cestiunea națională în camera română.

Discursul d-lui *Ion Grădișteanu*.

.... Anul acesta, mai mult ca în totdeauna, am fi putut să ne așteptăm ca partea *Mesagiului* privitor la politica esternă să ne fiă mai accentuată, mai puțin banală ca în alții, pentru că s'au întemplat, în cursul acestui an, două fapte de cea mai mare însemnătate pentru politica noastră esternă.

Un prim fapt, care este privitor la înăsprirea neașteptată a cestiunei naționale prin procesul dela *Cluș*. Acesta este un fapt, care se legă de parașful politice esterne, căci după însuși mărturisirea d-lui *Lahovari*, ceea ce la noi se numește cestiunea națională, este, în fapt, o cestiune internațională. Anul acesta prigoniere, care o suferă frații noștri de peste munți, a luat un caracter de deosebire gravă. Anul acesta s'a săvârșit un atentat în contra poporului român de dincolo de munți, atentat unic în analele istoriei, fiindcă pentru întâia-ori s'a vădit un popor întreg tras la bara unei justiții pățimase (aplaude), și pentru ce? Pentru că *Românii* cer, revindică drepturile lor legule, întemeiate pe legile statului în care trăiesc, cum a spus foarte bine marele patriot *Rațiu* în frumoasa sa declarație, care va rămân în istoria unu adevărat monument de demnitate și de eroism. Căci, cum dicea d-lui *Lahovari*,

ceva unul cătră altul, am înaintat cu pași repeți spre Seminarium, pentru-ca aici se ne informăm despre starea lucrului.

Când am ajuns în drept cu mănăstirea, ne-a cutreerat un strigăt eșit din mii de guri, sunet ce venea din *Cămpia* din dosul *Blașului*. Credându, că e vre-o încăerare, vre-o bătaie între *Românii* adunați și omenii guvernului, am prins fuga, ca să putem lua și noi parte, fiă ori ce nenorocire; nu ne puteam aștepta, decât la așa ceva, căci în *Sâncel* ni-se spuse, că peste 200 omeni s'au dus la adunare cu imblăcii. Am ajuns de dălmă bisericuței. Ce privelesc! Miile de *Românii* își aruncau pălăriile în aer și între strigăte entusiastice de „*vivat*”, duceau pe *Bărnui* în triumf la *Blaș*.

Întempinându mulțimea, amicii și cunoscuții ne îmbrășau, ne sărutau, der nu grăiau un cuvânt, ci lăcrimau numai. Noi de asemenea, îmbrășându-i versam lăcrimi de bucurie, înotam în fericire, cum nu mai gustasem până atunci.

Restulă țilei nu-lă mai scriu; l'au

scris diarele, l'a scris *Papiu*; eu nu-lă pot scrie, pentru-că numai simți puteam.

După-ce *Bărnui* și-a ținut cuvântarea ângerească de pe pietrele mănăstirii, s'a retras în casa prefectului de studii, și numai după aceea au început să se deschidă gurile eroilor, cari au pregătit națiunii române, după secol de suferințe și sclăvie, această sărbătoare mărță, ce ni-a răpătit în regiunile fericirei.

— *Frate Moldovan!* imi diceau toți. În tot minutul te-am dorit să pășesc în mijlocul nostru, în orele, când eram în cel mai mare pericol. Doriam, pentru-că tu cu curajul tău ai fi mai însuflețit starea noastră deprimată, eram însă și îngrijați, să nu te fi prins acasă, ori în călătorie.

Mi-au comunicat, că pe *Ilie Moldovan* l'a alungat *Sâmbăta* sera rectorul *Serényi*, din propria sa autoritate, din Seminarium, și cu deosebire profesorul *Maniu* i-a amenințat publice în curtea Seminarului, că în ziua de *Dumineca Tomei* le va sufla vântul pe sub picioare la toți, cari

au umblat a propovădui. Pe *Ilie Moldovan* l'a băgat poporul pe umerii săi în triumf în Seminarium (pentru care faptă cât am mai fost la olaltă i-s'a dat numele de „*clericul nației*”), er încât pentru profesorul *Maniu*, unii erau de părere, că îndată ce va însera, să-i tragă o bătae bună. Contra această se opuse *Todoranu*, dicându: *Fraților*, noi am bătut și invins în ziua de astăzi toate uneltirile *Ungurilor*, a guvernului lor; și după o invingere așa de mărță, nici unul nu se va afla între noi, să-și păteze mâinile cu un *Maniu*, care este bătut de *Dumne* pentru micimea sufletului său. Când totă suflarea românească se bucură și înotă în fericire, elu, rușinat de sine însuși, șede închis în cella sa călugărească.

Toți au fost desarmați, nici unuia nu i-a mai venit pofta să-și răsbune asupra lui *Maniu*.

La cina scurtă, care s'a dat în Seminarium, au participat toți canceliștii, între cari *Armată Eliseu* a propus într-un toast, ca toți tinerii, cari au nume ungu-

resci, să și-le schimbe cu nume românești de-ale riurilor, provinciilor etc. În urma această s'au făcut multe schimbări de nume, dintre cari unele le vom aminti mai la vale.

După cină am eșit în piață, căci s'a fost iluminat orașul. S'a aședat în transparent portretul lui *Trajan*, care se părea zimbindu de bucuria deșteptării strănepților săi. Cuvântările entusiastice nu se mai curmau, mă temeam, că voi muri de fericire...

Era târziu noptea, lampelle se stinseseră, omenii inteligenți au dispărut, poporul în grupe mai mic adormise prin piață și pe lângă părții caselor; noi seminaristii mai stam, căutam la cer, la stele, nu ne înduram a ne despărți de scena, care ne causase atata bucurie. În urmă ne-am retras și noi, și ca să fim cei dintăiu în picioare, ne-am răsturnat îmbrăcați în paturi.

Dimineța la 7 césuri, Seminarium a dat cel dintăiu semn de viață. Inse ce contrast între ieri și azi! *Blașul* de-

acești omeni cari nu béu șampania banchetelor, ci apa curată a temnițelor, când făceau această declarațiune își primejdiau și libertatea și, pôte, chiar și viața. (Aplause)

In această declarațiune se spune categoric: că întregu poporul românesc este trasu la bara judecătii, și se arată, în același timp, situațiunea de plânsu în care se află frații noștri de dincolo. Ei bine, acestu procesu a avut un răsnetu neașteptat, un răsnetu european, a produs o viuă senzațiune în totă Europa; cu atât mai mult vă puteți închipui ce a putut produce aci în România, într'o țără politicește despărțită de țera lor, dér într'o țără în care se simte și se cugetă la felu. (Aplause).

De altfel opiniunea publică a Românilor de aci s'a manifestat în tôte modurile: prin meetinguri, prin presă, prin demonstrațiuni de totu soiulu, nimic n'a lipsit pentru ca această cestiune să fiă cestiunea de preocupatiune de căpeteniă a acestui anu. Ei bine, cu tôte acestea în Mesagiu nu se pomenesc nimicu despre acestă. Dér nu este numai atât. Este altă cestiune, care interesază mai de aproape politica esternă: în delegațiunile dela Pesta s'a tratat de față cu contele Kalnoky și chiar de el însuși cestiunea politicește între esterne per longum et latum, și s'a vorbit de alipirea României la tripla alianță ca de unu faptu îndeplinitu. A afirmat-o și raportorul politicește esterne Max Falk și chiar cancelarul imperiului austro-ungar, și când această cestiune, care ne interesază mai mult pe noi decât pe ei, se discută acolo, noi nu găsim decât vecinica frasă banală: „că mulțămia lui Dumneșeu și înțelepciunea poporului român, care are consciința îndatoririlor sale internaționale, pacea se va reține“.

S'ar păre, că în această cestiune și guvernul și majoritatea au voit să facă, în modu sistematicu, tăcere împregiurulu acestei cestiuni. S'ar păre că ați făcutu ca struțulu, care își bagă capulu în nisip, séu ca ființa din poveste, care n'aude, n'a vede, n'a greu pământului, și cu tôte acestea, în același mesagiu, în cari sunteți atât de laconici în privința intereselor vitale ale țerei, găsiți privilegiu a vorbi până și de o proiectă gară la Obor. Ori câtă de interesantă ar fi pentru D-vostre această cestiune a gării dela Obor, pentru numele lui Dumneșeu, puteți vorbi și de cestiunile, cari interesază țera în gradulu celu mai mare, căci este vorba de interesele primordiale ale țerii și ale nêmului nostru. (Aplause).

Dér, d-lor, revinți la discuțiune. In delegațiunea dela Pesta s'a afirmat de d-lu raportor Max Falk, față cu contele Kalnoky, că România a fostu celu dințaiu stat, care s'a apropiat în modu prietenescu de tripla alianță. De asemenea din răspunsulu d-lui Kalnoky reese, în modu invederat, că noi am intrat cu desăvêșire în tripla alianță; în ce condițiuni nu se spune, dér d'n tonulu generalu altu discuțiunilor pare-se fără condițiuni.

In această privință suntem în drept să cerem dela guvernul deslușiri categorice: suntem séu nu intrați în tripla alianță? (Aplause). Sciu, că de multă vreme, toți aceia cari se îndeletnesc cu cestiunea politicește esterne, presupun, că s'au dat ore-cari fâgădueli, că suntemu apropiat de tripla alianță; până acum, însé, nu s'a făcutu nici o declarațiune categorică din partea guvernului, pentru a spune întru câtă ar avé angagiamente, lăsându a se crede, că și-a manifestat o simpatia mai multu platonice, dér că și-a rezervat

ore-care libertate de acțiune, căci condițiunile nu s'au discutat.

S'a afirmat, că nu suntem, de fapt, în tripla alianță, ci am arătat numai o simplă aplicare spre tripla alianță.

Astăzi, însé, când, în modu așa de categoric, se afirmă în delegațiunea dela Pesta, că am intrat în tripla alianță, guvernulu este dator să dea lămuriri țerei, căci nu pôte să o bage în tripla alianță fără voea ei, nu pôte să hotărască *de nobis sine nobis*. (Aplause.)

Ori cari ar fi teoriile D-vostre asupra politicește esterne, ori care ar fi credința, că politica esternă este apanagiulu capulu statulu, séu guvernulu, nici-odată, însé, nu s'a admist în nici unu stat constituțional, ca o alianță să se pôtă încheia fără scirea parlamentulu și fără voia țerei; și când dicu fără voia țerei, dicu într'adins, căci de multe ori, mai alesu noi, presupțiunile legale nu se potriveșu cu starea factică, pe când ele trebuie să concorde perfectu în acestu casu, pentru că de această cestiune atárnă viitorulu țerei, și pentru a o aduce la unu bun sfârșit aveți trebuința de concursulu realu și efectiv alu țerei întregi.

Așa dér, D-lor, sunteți dator și trebuie să răspundeți, dacă sunteți întemeiate declarațiunile făcute în delegațiunile unguresci, dacă am intrat în tripla alianță. Dacă veți fi intrat, ar rămâne atunci să discutăm, în ce condițiuni am intrat, și trebuie să ne întrebăm, ce faceți cu cestiunea națională? O jertfim pe altarulu triplei alianțe? Séu se salvăm existența rasei noastre românesce? Și aci, D-lor, fiind-că acesta este punctulu concretu alu discuțiunei noastre în cestiunea națională, punctu pe care nu l'a atinsu de câtă numai în trecêtu D. Filipescu, voi răspunde atât D-lui C. Arionu, cât și D-lui A. Lahovari, cari au făcutu amândoi aproape aceeași teoriă.

(Va urma).

Conflictu diplomaticu între Austro-Ungaria și Bulgaria.

„Magyarország“ dela 22 l. c. aduce scirea, că între Austro-Ungaria și Bulgaria s'a ivit unu conflictu diplomaticu. Causa e următorea:

Guvernulu bulgaru, conformu decisiunei mai din urmă a sobraniei bulgare, a pus în vigore o nouă lege de dare pe consumu, începându din 13 Ianuarie st. v. Legea această aruncă percente foarte mari de dare de consumu pe diferitele articole din streinătate, astfel, că acesta nu se pôte considera, decât ca o urcare extraordinară a vâmiei. Guvernulu bulgaru n'a putut să esopereze dela marile puteri de-a urca importulu cu 15%, fiind-că statele streine s'au învoit numai cu 10½%. In urma această guvernulu a înaintat sobraniei unu proiectu de lege privitoru la darea de consum, care a intrat în vigore în 13 l. c. s. v.

Măsura această apasă în modu foarte îngreunatoru comerciulu austro-ungar, și a făcutu, ca din 13 l. c. circulația articoloru de comerciu să înceteze aproape totalu. Comercianții din Sofia au făcutu atentu pe consululu austro-ungar de acolo asupra afacerii și urmărilor ei, și de

atunci se face unu schimb de depeși între ministerulu comun de esterne din Viena și între consulatul din Sofia. Resultatul este, că agentulu diplomaticu austro-ungar din Sofia, *Burian*, a înaintat o notă de protestare, ținută în tonu forte energicu, către guvernulu bulgaru, avisându despre această și pe principele Ferdinandu.

In nota această consululu supremu austro-ungar declară, că noua lege de dare pe consumu vatămă convenția internațională esistentă, și contra acestei dispoziții protesteză în numele ministerulu de esterne austro-ungar, cu atât mai virtos, că despre intrarea în vigore a noiei legi, care atinge foarte simțitoru interesele monarchiei, nici n'a fostu avisat ministerulu de esterne din Viena. Unu pasagiu alu notei cere dispozițiuni urgente, la din contră pune în vedere pași ulteriori, și în fine declară, că nu va permite încassarea dărei dela supuși austro-ungari.

Consululu supremu *Burian* a comunicat această notă cu toți reprezentanții diplomatici streini din Sofia și a provocat pe toți comercianții supuși austro-ungari din Bulgaria, ca să refuze simplu a plăti darea, cu provocare la scutul consulatulu.

Acastă pășire a consulatulu austro-ungar a produsu mare agitați și senzați în Sofia. Ceilalți reprezentanți ai puterilor streine n'au făcutu până acuma nici unu pasu în interesulu supușilor lor.

Lumea diplomatică așteptă cu mare încordare resultatul acestui conflictu.

Publicare oficială.†)

Este luată inițiativa, ca să se institue în serviciulu armatei ces. și reg. unu *capelanu militar* de classa a doua, din clerulu archidiecesei transilvane, cu salariu anualu de 900 fl. și serviciu, și cu prospecte de avansare normală în rang și în emolumente.

Concurenții la postul acesta trebuie să fiă perfecti în limba germană și în cea română; cu conduită bună; în partea fizică să fiă de o compleziune sănătoso; în etate să nu fiă preste 40 de ani; să fiă neînșurați, ori veduvi fără prunci, și în fine, după o proasă câștigată în oficiulu preotesc, să aibă totă desteritate pentru funcțiunile unui preotă militar.

Concurenții au să promoveze suplicele lor la *Consistoriulu archidieceșanu* de aici celu mult până la 8 Februarie a. c. căl. vechiu, instruite cu tôte documentele necesare în original; pe lângă o tabelă de național și de calificațiune, în care în rubrici separate să fiă evidentu pentru fiecare concurentu următorele: 1) numele de botezu și de familie; 2) locuința și aplicarea în prezent; 3) locul și țera, unde e nascutu; 4) anul, luna și ziua nascerii; 5) studiile pregătitoare gimnasiale și eventualu academice; 6) resultatul esamenulu de calificațiune pentru preotia; 7) anul, luna și ziua promoțiunilor la gradurile

*) In interesulu causei sunt rugate Onoratele redacțiuni să ia notița de această publicațiune în foile lor.

preotiei; 8) limbile, cari le scie perfect, și altele, cari mai puțin le cunosc; 9) locul, timpul și categoria oficiilor bisericicesci purtate până acum; 10) purtarea morală; 11) starea fizică-sanitară; 12) starea familiară: neînșurat, ori veduvi fără prunci; 13) modul, cum a satisfăcut obligatiunulu militar; 14) alte momente recomandătoare.

Pentru casulu, de nu s'ar presenta concurenți binecalificați din archidieceșă, se admist concurenți și din celelalte eparhii ale metropoliei noastre, sub condițiunea, ca după eventuala denumire a unuia de acestu fel, respectivulu să trecă în legăturile canonice ale archidiecesei transilvane.

Sibiu, 7 Ianuarie 1894.

Mironu Romanulu,
archiepiscopu.

DIVERSE.

Din viața Mariei-Antoineta. Maria-Antoineta, regina Francei, nu putea să sufere eticheta și, trebuie să soim, că era foarte mare, în timpul acela, la tôte Curțile Europei și în specialu la curtea Francei. Acastă regină, nu scăpa nici-odată cea mai mică ocaziune spre a-și bate joc de dânsa și de aceia, cari o susțineau. Între, dânsa de onore, ce regina avea, era și ducesa de Monchi a cărei însărcinare nu era alta decât de a priveghia, ca nici-una din regulele etichetei să nu fiă călcate, de regină séu de ori-ce alte persoane ale curței. Astfel, ducesa urmărea pe regină pasu cu pasu și o turmenta mereu asupra etichetei. Dacă regina se uita pe ferestru: — „Dumneșeu!“ striga dânsa de Monchy, supra-numită domna etichetă, „Majestate, ați călcatu regula etichetei. O regină a Francei nu pôte să privească nici-odată pe ferestru, decâtu asistată de prima sa dânsă de onore!“ Dacă regina voia să iasă cu vre-unulu din copii săi la plimbare: — „Nu se pôte,“ esolama din nou uriciosa persoană, „eticheta se opune, ca regina să iasă în publicu în aceeași trăsura cu copii.“ Nu era și, nu era oră, ca regina să nu fiă turmentată de flêcuri. Într'o și regina, care căta multu prilej să se scape de nesuferita ducă, aflându-se în pădurea dela Motmorency, avu plăcerea să călărăscă pe unu micu catâr. Se întâmplă însé, că regina, fiindu slabă călărășă, fu trântită de catâr și cădu jos pe erbă. Curtenii se precipitară să ajute pe regina a-se ridica: — „Nu“, dișe Maria-Antoineta rîzându și fără a-se scula de jos, „chiamăți mai întâiu pe Dânsa de Monchy, ca să ne spuie regulele etichetei, ce trebuiesc pădite spre a-se ridica o regină a Francei de jos, când este trântită de măgar!“ Vorbele de spiritu ale reginei făcură senzați, dér raportate fiindu persoanei în cestiune, o făcură a-se retrage din postul, ce ocupa, și curtea scăpă din acelu momentu de eticheta absurdă, ce domnise până atunci.

Condițiunile frumșei. O femeie spre a fi desvêșită frumșă trebuie să aibă, după Orientali, cari sunt cei mai buni judecatori în această materie, patru lucruri albe: pelea, albuminulu ochiloru, dinții și piciorile; patru lucruri roșii: buzele, limba, gingiile și obrazulu; patru lucruri negre: perulu, genele, sprâncenele și lumina ochiloru; patru lucruri rotunde: capulu, cătulu, peptulu, pulpele; patru lucruri lungi: talia, degetele, brațele, piciorile; patru lucruri înguste: sprâncenele, nasulu, buzele și degetele, și patru mici: sâni, urechile, mânie și piciorile.

Toaleta împăratulu germanu. Puțini cunosc o trăsura caracteristică din viața intima a împăratulu Wilhelm: că adevărat pune foarte mare pondă pe garderoba sa. Numărusele uniforme și diferitele costume, pe cari le întrebunțeză la diverse ocaziuni, și cari se păstrează sistematicu ordinate în multe dulapuri mari, stau sub paza unui oficiant specialu, numitu „garderobieru supremu“, și a doi camerieri. Uniformele de marină stau sub îngrijirea unui fostu suboficier în flota împăratescu germană. Înainte de ce ar întreprinde împăratulu vre'o expedițiune, garderobierulu supremu primese unu conspectu precisu despre vestimentele și articolele de toaletă, de cari tinerulu monarhu are lipsă în călătoria.

Proprietaru: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactoru responsabilu: Gregoriu Maior.

șertu, poporul dispărutu încă de cu nopte, inteligenții străini și cetățenii osteniți din ziua precedentă, nu se sculară încă... și nouă ne trebuia o viață mai sgmotoso!

Clopotulu celu mare alu catedralei din Blășiu a pusu lumea în picior; după biserică s'au adunat în Seminaru *Papiu, Iancu, Buteanu, Armătu* și alții, și ne-amu înțelesu, ca după prânđu între orele 2—3 să mai avem o convenire și apoi să ne despărțim.

Iancu, Balintu și toți muntenii își aveau căruțele în Thüru, unde era retras și poporul munteanu, care participase la adunare. Tôtă tinerimea i-a petrecutu până în Thüru. In această triumfală plimbare, care s'a făcutu între ovațiuni entusiastice și în cântări eroice, am făcutu cunoscința cu *Beynescu*, celu mai mare cântăreșu, ce am auditu în zilele vieții mele, și ale căru cântări au fostu în stare a-mi face atâta mângăere și a însufleși pe toți. Prefecții și tribunii refugiați în munți, câtă timp au fostu aceștia observați de insurgenți. Cu această ocaziune am făcutu cunoscința

cu Ioan Buteanu, și pe basa unei simpatii neaplicabile am legat amicitia, de care ne-a despărțitu mărta tragică a lui, dér memoria și iubirea sa a rămas în inima mea până va mai bate. In această excursiune am auditu întâiași dată cântându-se de *Begnescu* marșulu:

Astăzi cu bucuria
Românilor veniți,
Pe Dragoșu în câmpia
Cu toți-lu însoțiți etc.

Ce entuziasm! Ce însufleșire! E probabil, că însuși Creatorulu lucrăză în inimile națiunilor la epoca mar!... Fericite acele națiuni, cari au genii, ce sciu să folosescă ast-fel de curente!...

Marți dimineța, în 2 Maiu st. n., au venit profesorii în Seminaru, dér n'au ținutu prelegeri, ci *Simionu Filipu* ni-a comunicat, că Episcopulu a demandat, ca încă în decursulu săptămânei să se facă esamenele, căci în această stare agitată nu se pôte nici propune, nici studia, și că pentru noi teologii e fixată ziua de 4 Maiu pentru esamene. Ne mai fiindu dera timp

de studiatu, ni-au împărțitu fiă-cărui câte unu biletu, pe care erau scrise trei propozițiuni, din cari aveam să răspundem, rugându-ne totu-odată, ca acelea să le cetescă fiă-care.

Nimenea din noi însé n'a avutu nici atâta paciință, să cetescă ceea-ce era siguru, că va răspunde, ci ne-amu dusu la palatul episcopescu, care cu câtă scieam. Episcopulu a fostu mulțumit cu răspunsurile, ce am datu, și s'a declarat îndestulit cu progresulu făcutu. Ne-a admist însé cam în următorulu modu: Măne veți părăsi țărași Blășiu, dér, ca părintele vostru, imi ținu de strinsă datorința a vă admonia, să mergeți pe acasă, să vă ocupați în liniște de cele obicnuite ale casei vostre; să nu mai propovăduiți, căci veți căde în prinsore și, în împrejurările presente, pe lângă totă bunăvoința, nu voi avé putere a vă elibera.... Lăsați cauza națiunei în mâna bărbaților cărunți.... fiți sănătoși!...

(Va urma).

Nou abonamentu la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Ianuarie 1895 st. v.
s'an deschis nou abonamentu
la care invitam pe toti amicii si
sprijinatorii foiei noastre.

Prețulu abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe unu anu 12 fl.
pe șese luni 6 fl.
pe trei luni 3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe unu anu 40 franci
pe șese luni 20 "
pe trei luni 10 "

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:
pe unu anu 2 fl.
pe șese luni 1 fl.

Pentru România și străinătate:
pe unu anu 8 franci
pe șese luni 4 "

Abonarea se poțe face mai ușor
prin mandate postale.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Cine vrea se bea Vinu bunu și eftin, se și'l procure din casa Nr. 48 strada Porți la „Trei Litre“

1 Litru Savignon fin 70 cr.
1 „ Leányka „ 50 „
1 „ Vin din 1892 „ 40 „
1 „ Vin din 1893 „ 30 „
596,4—10

Cursul la bursa din Viena.

Din 23 Ianuarie 1895.

Renta ung. de aur 4%	124.30
Renta de corone ung. 4%	98.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	128.25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	103.20
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	125.75
Bonuri rurale ungare	98.15
Bonuri rurale croate-slavone.	98.—
Imprum. ung. cu premii	158.50
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	144.—
Renta de harte austr.	100.60
Renta de argint austr.	100.75

Renta de aur austr.	126.25
Losuri din 1860	157.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară .	1060.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	413.25
Acții de-ale Băncei ung. de credit. .	503.25
Napoleonori	9.88
Mărci imp. ger.	60.92
London (lire sterlinge).	124.40
Bente de corone austr.	101.95

Cursulu pieței Brașov.

Din 24 Ianuarie 1895.

Banote rom. Cump.	9.78	Vënd.	9.80
Argint român. Cump.	9.73	Vënd.	9.76
Napoleon-d'ori Cump.	9.86	Vënd.	—
Galbeni Cump.	5.84	Vënd.	—
Rubie rusești Cump.	132.50	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	60.75	Vënd.	—
Seris. fonc. Albina 5%	100.25	Vënd.	101.25
Lire turcești Cump.	11.15	Vënd.	—

4 Trageri de loterie deja din 1—15 Februarie.

Recomandam grupa următoare, dotată cu mari câștiguri principale:

1 los italianesc (Krentz)
1 „ Jó sziv
1 „ Dombau
1 „ sêrbesc Regia tutunului

42 de trageri cu fl. 828,000 câștiguri
principale în durata plățirii ratelor
Fie-care los are să iase la sorți.

Tôte 4 losurile se vënd în 42 rate lunare à fl. 1.

1 los turcescu 400 franci vëndu în 38 rate lunare à fl. 2.50
1 los 3% Bodencredit emis. I. „ „ 34 1/2 „ „ „ 4.—

Cu plățirea ratei prime dobândesce fie-care dreptulu la câștigurile sortirei. — Listele de sortire se trimittu gratis și franco.

Casa de schimb (zarafiă) WERNER & C-ie Viena, I. Wipplingerstrasse 39.

Comandele din provincie se esecută imediatu. Rata primă se plătesce cu mandat postal, er' celelalte rate libere de porto, prin asignații.

Pilulele pentru Curățirea Sângelui

mai nainte numit „PILULELE UNIVERSALE“ ale lui

I P S E R H O F E R

merită cu totu dreptulu numirea din urmă, deore-ce în faptă suntu forte multe boale, la cari aceste pilule au probatu efectulu loru escelentu.

De mai multe decenii suntu aceste pilule lațite și puține familii se voru afla la cari aru lipsi o mică proviziune din acestu medicamentu de casă escelentu.

S'au recomandat și se recomandă de către mulți medici aceste pilule ca medicamentu de casă, cu deosebire în contra tuturor suferințelor, ce provinu în urma relei mistuirii și constipații, precum: perturbarea în circulațiunea feriei, suferința de ficatu, slăbirea mațelor, colica cu vânturi, congestiunea la creeri hamorhoide (vina de aur) și c. l.

Prin proprietatea loru purificătoare de sânge au cu deosebire bunu efectu asupra anemiei și asupra boalelor ce isvorăscu din acesta, precum: galbinare, dureri de capu nervose ș. a. m. Aceste pilule purificătoare de sânge lucră așa de ușor, încatu nu pricinuesc nici cele mai mici dureri și pentru aceea le poțe folosi și cele mai slăbite persoane chiar și copii fără nici o temere.

Aceste pilule purificătoare de sânge se prepară veritabile singuri numai în farmacia „zum gold. Reichsapfel“ a lui I. Pserhofer Singerstrasse Nr. 15 la Viena și costă o cutiu cu 15 pilule 21 cr. v. a. Un sul cu 6 cutii costă 1 fl. 5 cr., trimittendu-se nefrancat cu rambursă 1 fl. 10 cr. Dacă se trimite suma banilor înainte, costă unu sul cu pilule 1 fl. 25 cr. inclusive francoare, 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr. Mai puțin de unu sul nu se poțe espeda.

N.B. În urma lațirii loru celei mari, se imităză aceste pilule sub diferite forme și numiri, de aceea se face rugarea a cere aune „Pilule purificătoare de sânge ale lui I. Pserhofer și numai acelea suntu veritabile, a căroru instrucțiune pentru folosire este provădută cu iscălitura I. Pserhofer, și cari poțtă pe capaculu cutiei totu aceeași iscălitură în colore roșiu.

Dintre neamăratele scrisori, prin cari consumenții acestor pilule mulțamesc pentru redobândirea sănătății după cele mai varii și grele boale, lăsamu să urmeze aci puține numi, cu observarea, că ori-cine a intrabuțat odată aceste pilule, le recomandă mai departe.

Köln, 30 Aprilie 1893.

Stim. D-le Pserhofer! Binevoesce de a mi trimite 15 suluri din escelentele D-tale piluri pentru curățirea sângelui cu rambursă postală. Cu această ocazie Vê aduc mulțamirile mele pentru efectulu de minune alu pilurilor D-tale.

Cu distinsă stimă,
Franz Pavlistik, Köln, Lindenthal.

Hrasche lângă Flodnic 12 Sept. 1887.

Stim. D-le! A fostu voința lui D-șeu că pilulele D-v. au ajunsu în mânilor mele, și rezultatulu dela acestea îl atribui D-v. Mă recisem în patulu de lepsiă astfel încatu nu mai puteam lucra și așa fi sigură deja marta, dacă nu m'ar fi scăpatu minunatele D-v. pilule. D-șeu se vê binecuvintese de mi de ori. Am confiența, că pilulele D-v. mă voru face de totu sănătosu, așa precum a folositu și altora.

Theresia Knific.

Wiener-Neustadt, 9 Dec. 1887.

Stim. D-le! În numele mătușei mele de 60 ani îi esprimu cea mai căldurosă mulțamire. Densa a suferitu 5 ani de cataru la stomacu cronicu și de apă. Vięta i era unu chin și se credea deja de perdută. Prin întâmplare a căpătat o

cutiu cu escelentele D-v. Pilule purificătoare de sânge, și după o întrebuțare mai îndelungată s'a vindecatu.

Cu distinsă stimă, Iosefa Weinzettel.

Eichengraberamt bei Gfuhl,
27 Martie 1839.

Stim. D-le! Subsemnatulu se rógă a mai trimite 4 suluri cu pilulele D-v. în adevăr folositore și escelente. Nu potu întrelsa fără ca să Vê exprimă recunoștința mea în privința valorei acestor pilule, și le voi recomanda unde numai se va putu tuturor suferinților. Vê autorizez, ca acestu a mea mulțamită să o folosiți după plac și pe cale publică. Cu distinsă stimă Ignaz Hahn.

Gotschdorf bei Kohlbach. Oestr.
Schlesien, 8 Oct. 1888.

Stim. D-le! Vê rog a mi trimite unu sul cu 6 cutii din pilulele D-v. universale purificătoare de sânge. Numai minunatele D-v. pilule am să mulțamesc, că am scăpatu de o suferință de stomacu, care m'a chinatu 5 ani. Aceste pilule n'are să-mi lipsesca niciodată și esprimu prin acestu mulțamirea mea cea mai căldurosă.

Cu cea mai mare stimă, Ana Zwickl.

Liquer Bernhardiner din plante de Alpi, dela W. O. Bernhard în Bregenz, în contra tuturor greutăților de stomach. O sticlă 2 fl. 60 cr., o jumătate sticlă 1 fl. 40 cr., 1/4 de sticlă 70 cr.

Alifă americană, cel mai bunu mijloc în contra tuturor suferințelor rheumatice: durerilor la șira spinării, junghieri, ischiasu, migrenă, dureri nervose de din I, dureri de capu, junghieri la urechi etc. 1 fl. 20 cr. de Dr. Romershausen, pentru întărirea și conservarea vederii, în flacoru originale à 2 fl. 50 cr. și 1 fl. 50 cr.

Minunatulu balsam englezesc, o sticlă 50 cr. Flakerpulver în contra catarului, răgușelei etc. 1 cutiu 35 cr. cu trimiterea francoată 60 cr.

Prafuri în contra tusei, cu séu fără sare o sticlă 70 cr.

Franzbranntwein sau séu fără sare o sticlă 70 cr.

Balsam contra degerăturii de I. Pserhofer, de multu ani recunoscutu ca cel mai siguru remediu în contra suferințelor de degerătură de totu felulu, precum și spre vindecarea ranelor forte invecitate, 1 borcanu 40 cr., cu trimiterea francoată 65 cr.

Helso séu Gesundheitssalz unu remediu escelentu în contra catarului, la stomach, precum în genere în contra tuturor suferințelor ce provinu dela mistuirea neregulată, unu pachetu 1 fl.

Balsam în contra gușilor mijlocu probatu în contra umflăturii la gatu unu flaconu 40 cr cu trimiterea francoată 65 cr.

Esență de vięta, (Prețurile din Praga) în contra stomacului stricatu, mistuirii rele, greutăți de totu felulu, unu medicamentu de casă escelentu, 1 flaconu 22 cr. 12 flacone 2 fl.

Prafuri în contra asudării piciorilor. Acestu prafu de-lătură asudatulu piciorilor și mirsul neplăcutu, conservăz încălțăminte și este probatu ca nesticiosu. Prețulu unei cutii 50 cr., cu trimitere francoată 75 cr.

Suculu-Spitzwegerich, unu medicamentu de casă forte cunoscutu și escelentu în contra catarului, răgușelei, tusei spagmodice etc. 1 sticlă 50 cr. 2 sticlașe dimpreună cu trimiterea franco 1 fl. 50 cr.

Pomada Tannochinin de I. Pserhofer, de unu lungu șir de ani recunoscutu de medici ca cel mai bunu mijlocu pentru creșterea părului. Unu borcanu elegantu adusatu 2 fl.

Plastru-universalu, de prof. Steudel, la rane din lovitură și impansu, la totu felulu de bube rele și la umflături invecitate, ce se spargu periodic la piciorle degetu, la rănile și aprinderile de țite și la multa alte suferințe de acestu soi s'a probatu de multe ori. Unu borcanu 50 cr., cu trimiterea francoată 75 cr.

Sare universală purgativă, de W. Bullrich. Unu medicamentu de casă escelentu, în contra tuturor urmărilor digestiunei stricte, precum: durere de cap, amețelă, cărcei la stomacu, acerelă în gatu, suferințe hamoroidale, constipațiune etc. Unu pachetu 1 fl.

Mia-Poca, medicamentu excoelat în contra durerii de capu, de măsele, reumatismu etc.

Afără de preparatele aci amintite se mai află tote specialitățile farmaceutice indigene și streine, anunțate prin tote diarele austro-ungare și la casă, când unele din aceste specii nu s'ar afla în depositu se voru procura la cerere promptă și ieftin.

Trimiterile prin poștă se efectuează iute, dacă se trimite prețulu înainte, comanda mai mari și cu rambursă a prețului.

I. P S E R H O F E R,
farmacia „zum goldenen Reichsapfel“ WIEN, I., Singerstrasse Nr. 15.

Francu se efectuează acele comande numai dacă se trimite mai înainte și resp. porto postal, în casulu acesta spesele postale sunt multu mai ieftine, decât la trimiteri cu rambursă.

Instrucțiune este provădută cu iscălitura I. P S E R H O F E R, și cari poțtă

Ca veritabile suntu a se privi numai acele pilule a căroru instrucțiune este provădută cu iscălitura în colore roșiu.

Susamintitele specialități se află și în Budapesta la farmacistulu I. von Török, Königsgasse 12.

545,8—12.